

จักสานภาชนะและของใช้ต่าง ๆ

วัสดุ/อุปกรณ์

- ❖ ไม้ไผ่
- ❖ ไม้ขนาดต่าง เช่น ไม้สำหรับผ้า
- ❖ ไม้จักตอก ฯลฯ
- ❖ ส่ว่านแบบมือหมุน
- ❖ เลื่อย
- ❖ ปากคีบ
- ❖ แบบหุ่น
- ❖ กระจดาษทรายเบอร์ 0
- ❖ สีต่างๆ
- ❖ แล็กเกอร์
- ❖ โซดาไฟ หรือ โซเดียมคาร์บอเนต

วิธีทำ

1. หาแหล่งที่จะซื้อไม้ไผ่ที่แปรรูปแล้ว และยังไม่แปรรูป
2. ควรศึกษาถึงชนิดการใช้งานของไม้ไผ่ชนิดต่าง ๆ เนื่องจากไม้ไผ่แต่ละชนิดมีคุณลักษณะแตกต่างกัน เช่น
  - ไม้สีสุก มีเนื้อหนา เหนียวทนทาน จึงเหมาะที่จะนำไปทำเครื่องจักสานประเภท เฟอร์นิเจอร์ เครื่องมือประมง
  - ไม้ฉนวน มีเนื้ออ่อนค่อนข้างเหนียว เหมาะที่จะนำไปทำเครื่องจักสานชนิดที่ต้องการความละเอียด เนื่องจากสามารถจักตอกให้เป็นเส้นเล็กบาง
  - ไม้รวกดำ ลำต้นแข็งแรงทนทาน ใช้ทำโครงร่าง โครงพัดสานแข่ง
  - ไม้ข้าวหลาม เป็นไม้เนื้อค่อนข้างบางใช้ทำกระบอกข้าวหลาม เครื่องจักสาน
  - ไม้เหี้ยะ เป็นไม้ไผ่ขนาดกลาง ใช้ทำเครื่องจักสาน โครงสร้างอาคาร
3. เตรียมไม้ไผ่เพื่อนำมาจักสาน ควรเป็นไม้ที่มีอายุ 2-4 ปี ซึ่งเนื้อไม้จะมีความเหนียวกำลังดี ไม่แก่หรืออ่อนเกินไป และต้องเลือกดูไม้ที่ไม่มีแมลงแต่อย่างใดที่ดีควรจะต้มหรือผ่านกรรมวิธีป้องกันเชื้อราและมอดเสียก่อน (ไม้ไผ่ที่นิยมนำมาใช้ในการจักสาน ได้แก่ ไม้เลียง ไม้สีสุก ไม้เหี้ยะ ไม้ลำมะลอก ไม้รวก เป็นต้น) จากนั้นจึงนำไปตัด ซึ่งต้องตัดให้มีความยาวตามขนาดผลิตภัณฑ์ที่จะสาน แล้วนำไปปรีดข้อ ซึ่งต้องระวังอย่ารีดให้สึกจนเกิดรอยแผลที่ผิวไม้ไผ่ และขั้นตอนสุดท้าย คือ ขูดผิวไม้ไผ่ เพื่อการย้อม/ทาสี หลังจากขูดแล้ว ใช้กระจดาษทรายเบอร์ 0 ขัดให้เรียบร้อยอีกครั้งหนึ่ง
4. การย้อมและการทาสีไม้ไผ่เป็นอีกสิ่งหนึ่งที่จะทำให้เครื่องจักสานดูสวยงาม นำสี ซึ่งก่อนที่จะทำการย้อมสี จะต้องเอาน้ำมันออกจากเนื้อไม้เสียก่อน โดยการต้มไม้ไผ่ในน้ำโซดาไฟ หรือโซเดียมคาร์บอเนต ขนาด 0.2% นานประมาณ 3-4 นาที แล้วล้างด้วยน้ำสะอาด และอบให้แห้งสนิท จากนั้นนำไม้ไผ่ลงต้มกับสีที่ ละลายน้ำแล้ว ประมาณ 20-60 นาที อุณหภูมิ 90 องศาเซลเซียส ซึ่งขั้นตอนค่อนข้างยุ่งยาก ดังนั้น จึงนิยมใช้วิธีทาสีด้วยสีน้ำมันแล็กเกอร์หรือน้ำมันวานิชแทน
5. ติดต่อหาตลาดจำหน่าย ซึ่งโดยปกติจะมีพ่อค้ามารับซื้อถึงบ้าน หรือบางครั้งจะรับสั่งทำตามที่ลูกค้าต้องการ หรืออาจจะนำไปขายเองก็ได้
6. ปรับปรุงและพัฒนารูปแบบของเครื่องจักสานให้ทันสมัย เป็นที่ลูกค้าต้องใจของลูกค้าทุกวัย เพราะบางครั้งลูกค้าซึ่งมีความเข้าใจว่าเครื่องจักสานเป็นสินค้าที่เหมาะสมกับผู้สูงอายุเท่านั้น

สถานที่จำหน่าย

จังหวัดลำพูน เชียงใหม่ ชัยนาท
จันทบุรี กาญจนบุรี

ต้นทุน/ราคาขาย

ประมาณ 5,000-10,000 บาท

